

Vijf Dorpen in 't Groen
Secretariaat
Postbus 65
6865 ZH Doorwerth

Gedeputeerde Staten van Gelderland
p/a Omgevingsdienst Groene Metropool

Minister van Infrastructuur en Waterstaat
p/a Rijkswaterstaat

omgevingsloket@odrn.nl

Renkum, 03 maart 2026

Betreft: Zienswijze ontwerpvergunningen Smurfit Westrock Parenco
Uw kenmerk: AB24.01920 (omgevingsvergunning milieu) en RWS-2025/24732 (vergunning Waterwet)

Excellentie,
Geacht college,

Namens:

- de vereniging Vijf Dorpen in 't Groen
- de vereniging tot behoud van natuur en landschap in en om Wageningen (Mooiwageningen)
- de Stichting tot Behoud van de Veluwe Sprengen en Beken (Veluwe Bekenstichting)
- de Stichting Renkums Beekdal

dienen wij een zienswijze in op de hierboven genoemde ontwerpvergunningen.

Algemeen;

Smurfit Westrock Parenco (SWP) maakt onder een waaier aan namen en eigenaren al meer dan 100 jaar deel uit van het dorp Renkum. Jarenlang was het ook een directe of indirecte werkgever voor de dorpen Renkum en Heesum. Voor velen is daarom de overlast van de papierfabriek iets dat "er nu eenmaal bij hoort". Bij dat laatste wringt de schoen, omdat SWP al lang geen simpele papierfabriek meer is, maar een producent van energie, een afvalverbrander, een recyclebedrijf en een producent van voornamelijk karton. Alleen al de aanwezigheid van het bedrijf en zijn houding richting de inwoners van de nabijgelegen dorpen zorgt voor polarisatie onder de bewoners. Het staat buiten kijf dat een bedrijf in categorie 3 van het (verouderde) bestemmingsplan, zo dicht bij een dorp en Natura 2000, overlast veroorzaakt. Dit is de huidige status quo en dus het uitgangspunt van waaruit de revisievergunning beschouwd moet worden.

Tegelijkertijd vraagt de ligging van deze inrichting -direct grenzend aan woonkernen en Natura 2000 gebieden- om een vergunning die juridisch solide, zorgvuldig gemotiveerd en toekomstbestendig is. De voorgestelde wijzigingen van de activiteiten zijn dermate omvangrijk dat significante effecten op beschermde natuurwaarden niet op voorhand uit te sluiten zijn. Het gaat dan om een mogelijke toename van de stikstofdepositie, verdroging, maar ook effecten van lozingen op beschermde vissen in de Nederrijn. Al die zaken moeten integraal meegenomen worden in de beoordeling van de aanvraag. Vanuit de jurisprudentie is ook duidelijk dat ook als een project in verschillende fasen wordt opgeknipt, de mogelijke effecten in samenhang én volledig in beeld moeten worden gebracht in het kader van een passende beoordeling. Wij constateren dat dit niet is gebeurd. Wij willen daarbij ook opmerken dat wij niet terug kunnen vinden wat er gedaan is met onze eerdere schriftelijke en mondelinge zienswijzen en dat betreuren wij.

Zorgvuldigheid en terinzagelegging

Bij de ter inzage gelegde conceptvergunning ontbreken documenten. Er zijn bovendien aanvullingen en vervangingen van de documenten van de MER geweest. Zie bijvoorbeeld document: D252882414 – d252137239 en het document “incomplete bestanden”. Het akoestisch onderzoek ontbreekt helemaal. Nog los van het zoekplaatje dat de publicatie is, zijn de die ook niet allemaal -publieksvriendelijk- te vinden. Wij kunnen ons niet voorstellen dat GS het opzettelijk moeilijk wil maken voor inwoners om een zienswijze in te dienen, maar er is hier geen sprake van “equality of arms”. SWP heeft jarenlang met behulp van adviesbureaus en advocaten gewerkt aan de aanvraag en uw omgevingsdienst en Rijkswaterstaat hebben jarenlang gehad om met professionals te werken aan de beoordeling. Zelfs met een 2 weken verlengde termijn is de beoordeling voor goedwillende inwoners van Renkum en vrijwilligersorganisaties veel te kort en te complex. Derhalve zijn wij van mening dat de terinzagelegging opnieuw moet en dan compleet en publieksvriendelijk ontsloten moet worden. Wij baseren ons hierbij op artikel 3.2 en 3.11 van de Awb.

In de vergunning noch de toelichting wordt duidelijk hoe en in welke mate er rekening is gehouden met de gezondheid en het welbevinden van de omwonenden, de natuur en het milieu. Er zijn voorschriften, maar of die het economisch belang van SWP dienen of de primaire verantwoordelijkheid van de provincie (de Gelderse inwoners en natuur en milieu van Gelderland) wordt niet duidelijk in de conceptvergunning. Wij willen u in dit verband wijzen op het door de provincie Gelderland en de gemeente Renkum ondertekende “Schone Lucht Akkoord”.

Natuurvergunning

SWP is van mening dat voor de huidige bedrijfsvoering de al bestaande Natuurvergunning voldoet en dat tegen de tijd dat fase 2 van de aanvraag/vergunning in werking treedt er pas een Natuurvergunning aangevraagd hoeft te worden. Wij zijn echter van mening dat door

een revisievergunning te verstrekken voor zowel fase 1 als fase 2, zonder de daarbij behorende natuurvergunning, GS een illegale situatie faciliteert. In de overweging staat dat voor de toekomstige situatie een natuurvergunning nodig is en dat er ontwikkelingen zijn die strijdig zijn met het bestemmingsplan/omgevingsplan. Er wordt gesteld dat er geen sprake is van een aanhaakplicht voor de natuurvergunning. Deze stelling wordt niet onderbouwd. De aanhaakplicht voor natuur blijkt uit artikel 2.1 eerste lid, sub i Wabo in samenhang met artikel 2.2aa Bor. Op voorhand is er geen reden om aan te nemen dat deze aanhaakplicht in dit geval niet van toepassing is. Zeker ook vanwege de nabijheid van Natura 2000 gebieden, de omvang van de wijzigingen én de capaciteitsuitbreiding en het feit dat SWP zelf aeriusberekeningen heeft toegevoegd bij de aanvraag.

Ten aanzien van de onlosmakelijkheid wordt opgemerkt dat de omgevingsvergunning voor de activiteit milieu onlosmakelijk verbonden is met het planologische strijdig gebruik. De considerans bevestigt dat nog een nadere planologische procedure doorlopen moet worden. Op grond van artikel 2.7 Wabo moeten samenhangende activiteiten ook gezamenlijk worden vergund. Nu dit niet is gebeurd is sprake van strijdigheid met artikel 2.7 en had de aanvrager in de gelegenheid gesteld moeten worden om de aanvraag aan te vullen. Nu de aanvrager dit niet, of niet compleet en voldoende heeft gedaan, had ons inziens de aanvraag buiten behandeling gelaten moeten worden.

Referentiewaarden

De referentiewaarden die worden gebruikt in de documenten over stikstof, geur, geluid, trillingen en ZZS zijn veelal verouderd, modelmatig en niet, of niet compleet, afgezet tegen de actuele, feitelijke, objectieve en de vergunde situatie. De referentiesituatie van geur is gebaseerd op metingen uit 1999 (!) toen het bedrijf nog krantenpapier produceerde met hout als grondstof. Sinds die tijd is bijvoorbeeld ketel 62 erbij gekomen, is er overgeschakeld van krantenpapier naar grafisch papier en later op de PM2 naar karton. Voor stikstofdepositie is de referentiesituatie gebaseerd op de maximaal vergunde emissies van 2014. Dat de situatie feitelijk anders is blijkt wel uit het feit dat Gasturbine 11, die in 2014 nog bestond inmiddels niet meer meedoet omdat de vergunning is ingetrokken. Daarmee lijkt wel alsof er gewerkt wordt aan de vermindering van stikstofdepositie, maar eigenlijk is dit fictief en lijkt het op intern salderen. De Rendac-uitspraak die de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft gedaan op 18 december 2024 heeft duidelijk gemaakt dat intern salderen alleen onder heel specifieke omstandigheden mag worden toegepast. Bij deze casus wordt niet voldaan aan de daarvoor geldende criteria. Wij verzoeken u dan ook om bij alle onderdelen de actuele, gemeten, situatie in kaart te brengen en dat te nemen als referentie voor de vergunning.

Geur

Uit de aangeleverde documenten en adviezen blijkt dat de geurmetingen en de beheersing van de uitstoot onvoldoende is. Door de ODRN is in het document D25522882431 het door

SWP aangeleverde als ondeugdelijk bestempeld. De hedonische indeling is gebaseerd op de inmiddels ingetrokken norm NVN2818. Deze norm is in augustus 2024 ingetrokken omdat hij als onbetrouwbaar werd beschouwd voor het bepalen van aanvaardbare geurblootstelling. In hoofdstuk 5 stelt u weliswaar geurvoorschriften vast, maar nu die worden bepaald door feitelijk ondeugdelijk onderzoek en in de huidige tijd veel te hoge geuremissieplafonds is dit voorschrift volstrekt onvoldoende. Hoewel de aanvraag voor de vergunning van voor de intrekking is, legitimeert dat niet een beoordeling op basis van onderzoek dat bewezen ondeugdelijk is. Artikel 2.14 lid 1 sub a van de Wabo geeft u de mogelijkheid om nadelige gevolgen van de stankoverlast te beperken. Wij vragen u dan ook om dit alsnog te doen. Zeker nu ook blijkt, uit een later dan de aanvraag uitgevoerd onderzoek van Odoro in de periode van mei tot augustus 2024, dat de geur (wij zeggen stank) detecteerbaar is tot ca. 800 meter van de hallen van de papiermachines. Dat betekent dat de hele kern van Renkum binnen de geurcontour valt. Daarnaast is het zeer aannemelijk, zoals u zelf ook al constateert, dat de werkelijke geur impact veel hoger ligt dan de modelberekeningen suggereren. Zeker ook omdat de metingen niet jaarrond gedaan zijn en zo de invloed van meteorologische -ongunstiger- omstandigheden niet zijn meegenomen. Wij adviseren u dan ook om volcontinu metingen tot op minimaal 1 kilometer afstand van de fabriek op te nemen in de voorschriften en de normen aan te passen aan de huidige actuele stand van zaken. Deze afstand lijkt ons gezien de meldingen over stankoverlast en de door u berekende geurcontour het meest realistisch.

Trillingen en het geluid

De trillingen die in de bewoonde omgeving ervaren worden, zijn veel groter dan wat uit de onderzoeken van SWP blijkt. Dat is logisch omdat ook de onderzoeken naar trillingen beperkt en slechts op zeer korte afstand van de fabriek zijn uitgevoerd.

Er wordt verwezen naar bijlage 19 bij de MER waarin een BBT-toets is toegevoegd. In BBT 17f staan een aantal algemene opmerkingen over trillingen. Verder wordt verwezen naar het trillingsonderzoek, terwijl juist in deze BBT-toets moet worden aangetoond dat sprake is van BBT. Dit wordt onvoldoende onderbouwd.

Dat er sprake is van een lang bestaande inrichting, zoals op diverse plaatsen vermeld staat, klopt. Wij zijn van mening dat juist bij een revisievergunning opnieuw moet worden onderzocht of sprake is van BBT. Deze BBT-maatregelen moeten waarborgen dat voldaan wordt aan de geldende normen in de meest actuele regelgeving. Uit de toelichting is af te leiden dat direct wordt uitgegaan van de normering die in eerdere vergunningen is vastgelegd. Dit lijkt ons te kort door de bocht te zijn. In eerste instantie moet onderzocht worden op welke wijze voldaan kan worden aan de SBR-richtlijn deel B. Daarnaast zou voor fase 2 wordt uitgevoerd onderzoek moeten worden gedaan conform SBR-richtlijn A en B, zodat er sprake is van een nulmeting. Daarbij dient een afstand van minimaal 500 meter van het fabrieksterrein als uitgangspunt genomen te worden. De meldingen over trillingsoverlast bereiken ons van mensen die tot op zeker zo'n afstand wonen. Pas als er in alle redelijkheid niet voldaan kan worden aan de geldende en actuele normen voor trillingen, zou, gemotiveerd, een hogere norm toegestaan kunnen worden.

Daarnaast adviseren wij een continue meting naar trillingen en maandelijkse rapportages daarvan.

Voor geluid geldt min of meer hetzelfde. Metingen dienen op een veel grotere afstand en op verschillende hoogtes op gevels uitgevoerd te worden. Metingen tot in de Dorpsstraat zijn volstrekt onvoldoende gezien de meldingen die u en wij krijgen van overlast van geluid door bewoners van op veel grotere afstand gelegen panden. Daarnaast zou dit voor langere tijd en volcontinue moeten worden gemeten en bijgehouden en zouden er op meer plaatsen geluidgrenswaarden vastgesteld moeten worden. Bij het overschrijden van de wettelijk acceptabele normen vastgestelde en of de vastgestelde normen zou de fabriek stilgelegd moeten worden.

Feitelijk kan echter het onderdeel geluid niet beoordeeld worden omdat het akoestisch onderzoek niet bij de ter inzage liggende stukken is gevoegd. Aangezien het akoestisch onderzoek is gebruikt om de geluidsvorschriften op te stellen, maakt dit onderzoek deel uit van de aanvraag. Nu het niet ter inzage heeft gelegen zijn wij niet in staat om het aspect geluid goed te beoordelen. Dit is pas mogelijk na een nieuwe, complete terinzagelegging, zoals hierboven ook al aangegeven.

Voor heel veel woningen langs de Dorpsstraat is een MTG-waarde vastgesteld, maar voor veel woningen langs de Dorpsstraat is geen geluidgrenswaarde vastgesteld. In de overwegingen wordt niet gemotiveerd waarom alleen de woningen waar wel een geluidgrenswaarde is vastgesteld, maatgevend zouden zijn. Het is de vraag hoe de geluidgrenswaarden bij woningen waar geen normen gelden worden gecontroleerd. Het zou voor de hand liggen om, zeker bij woningen waarvoor een MTG-waarde is vastgesteld, een geluidgrenswaarde op te nemen. Deze woningen zijn nu onvoldoende beschermd, waardoor bewoners de kans lopen te worden blootgesteld aan onaanvaardbare lawaainiveaus.

In de geluidsvorschriften zijn grenswaarden op zonepunten vastgesteld. Het voorschrift verwijst niet naar de vindplaats van die zonepunten en die staan ook niet op de kaart in de bijlagen aangegeven. Daarmee is het onduidelijk waar die zonepunten liggen zodat niet kan worden vastgesteld in hoeverre de voorschriften toereikend zijn.

In de overweging wordt gesteld dat het zonebewakingsmodel ingrijpend is aangepast en dat om die reden het vergelijken van de berekende geluidniveaus met de geluidgrenswaarden uit de vigerende milieuvergunning niet zinvol meer is. De considerans stelt eveneens dat de actualisatie van het zonebewakingsmodel leidt tot een hogere geluidsbelasting op de zonepunten en de MTG-woningen, maar stelt dat dit niet komt door een hogere geluiduitstraling van SWP. Die stelling wordt niet onderbouwd. Op welke wijze is bepaald dat SWP geen grotere geluiduitstraling heeft? Het zou voor een onderbouwing van deze stelling voor de hand liggen om de nu berekende representatieve bedrijfssituatie ook in te voeren in het oude zonebewakingsmodel om te onderbouwen of de stelling dat er geen sprake is van een toename van geluid door SWP klopt. Zonder zo'n onderbouwing is het vergunningsdossier niet compleet, zodat de vergunning niet kan worden verleend.

In voorschriften 4.2.5 en 4.3.5 wordt een meetverplichting opgelegd aan geluidsbronnen. Die noodzaak onderschrijven wij. Voor ons is het niet duidelijk of daarbij rekening is gehouden met alle bronnen van geluid. Uit het voorschrift dat als het aangenomen bronniveau hoger is dan aangenomen, SWP een voorstel mag doen voor de termijn waarop maatregelen worden getroffen. Daarmee wordt op voorhand een potentiële overschrijding van de

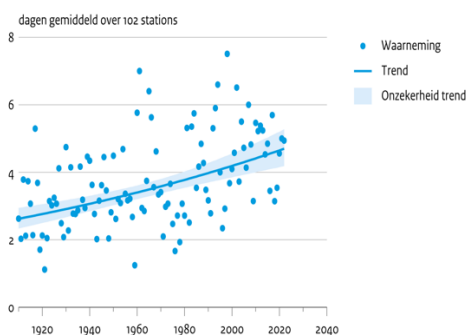

geluidgrenswaarden gedoogd. Wij zijn van mening dat als een machine niet voldoet aan de specificaties deze buiten gebruik moet worden gesteld c.q. dat binnen een maand na constateren van het hogere bronniveau de aanpassingen moeten zijn uitgevoerd. De huidige formulering biedt alle ruimte om geluidsnormen te gaan overschrijden, zeker als blijkt dat meerdere bronnen een hoger geluidsniveau hebben dan nu is aangenomen.

Luchtkwaliteit en emissies

De luchtkwaliteitsmeting van de MER gaat uit van meteorologische gegevens van de periode 2005-2014. Meteorologisch (klimaatverandering) is er sinds die tijd nogal wat veranderd. (Gewijzigde windpatronen, langere periodes van droogte die afgewisseld worden met periodes van zware regen). Wij zijn van mening dat er opnieuw onderzoek moet worden gedaan, maar nu met actuele weergegevens en met de naar alle redelijkheid te verwachten weergegevens. De laatste KNMI-scenario's, uit 2024, geven immers alle vier aan dat de zomers in de toekomst steeds heter en droger gaan worden. En de afgelopen jaren hebben we die toenemende droogte al kunnen ervaren: 2018, 2019, 2020 en 2022 waren volgens het KNMI uitzonderlijk droog: ze behoren samen met 1921 en 1976 tot de droogste jaren sinds de metingen. Zie ook de bijgevoegde afbeeldingen.

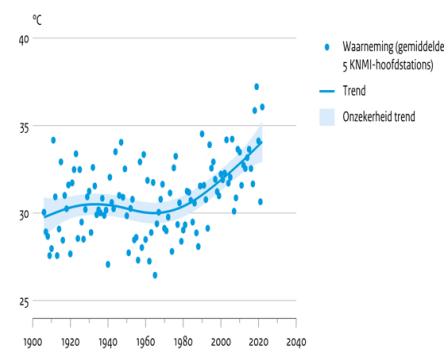
Aantal dagen met meer dan 20 mm neerslag

Bron: KNMI; bewerking PBL

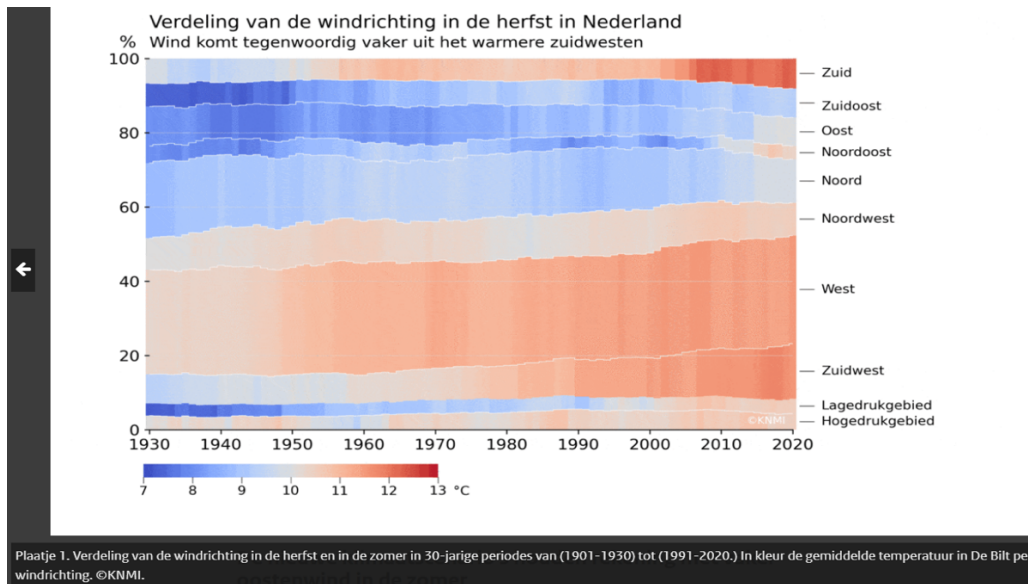
PBL/aug23
www.clo.nl/nl059003

Maximum temperatuur

Bron: KNMI; bewerking PBL

PBL/aug23
www.clo.nl/nl059003

De rekenhoogte van de emissies die gebruikt is gaat uit van 15 meter vanaf de grond bij de fabriek. Van belang voor het effect van de uitstoot op mens en milieu is echter de immissie op leefniveau. Volgens het Informatiepunt Leefomgeving wordt daarvoor een leefhoogte van 1,5 meter vanaf de grond aangehouden. Meten op dit niveau is juist in Renkum van belang omdat het dorp aan de Veluwezoom ligt, met de fabriek op het laagste punt, zodat de hoger vertoevende bewoners de volle laag over zich heen kunnen krijgen. Uitsluitend meten bij de bron van de uitstoot is dus verre van representatief voor het effect dat de uitstoot heeft op mens en milieu.

De emissies van PM2,5, VOS en NH3 en zware metalen zijn onvoldoende in kaart gebracht. Wij vinden in de MER stukken toetsingen van NO2, PM10 en SO2. Graag voor vergunning alsnog doen en hier voorwaarden aan verbinden die meer in lijn liggen met de WHO-advieswaarden. WHO Air Quality Guidelines worden ergens in de stukken als "niet bindend" terzijde geschoven. Wij zijn van mening dat dit een gemiste kans is en adviseren u om deze wel van toepassing te verklaren.

De emissie van de K62 wordt in de vergunning gelukkig aan strengere eisen onderworpen gebaseerd op de BBT-afvalverbranding. Helaas pas vanaf het voorjaar 2027. Wat ons betreft zou dit op een zo kort mogelijke termijn moeten.

Bij alle berekeningen over emissie ontbreken relevante gegevens van de uitstoot van het vervoer rondom SWP. Niet alleen van het vervoer dat te voorzien is, maar ook van het vervoer dat er nog bovenop komt van eigen werknemers, aannemers, en overige leveranciers. Zeker nu er in fase 2 meer verkeer over een langere periode zal zijn, is het niet realistisch en onvolledig om hiermee in de berekeningen geen rekening te houden. Het gaat daarbij bovendien niet alleen om de uitstoot van het vrachtverkeer maar ook dat van eventueel vervoer over water. De uitstoot van vervoer zou onderdeel uit moeten maken van de maximale toegestane emissies.

PFAS

Uit de stukken blijkt dat onderzoek naar PFAS pas plaats hoeft te vinden na het verlenen van de vergunning. Wij zijn van mening dat dit vóór vergunningverlening plaats moet vinden en in de vergunning zo streng mogelijk teruggedrongen en voorkomen moet worden. Het mag aangenomen worden, gezien de reputatie van de papierindustrie, dat er zeker sprake is van vervuiling met PFAS.

Water

Het is ons niet duidelijk of het winnen van grondwater formeel onder deze aanvraag of onder de Wabo valt. Daar zou immers in december 2023 een waterwetvergunning voor moeten zijn aangevraagd. Maar er gaat ook informatie rond dat die aanvraag geen geldingskracht zou hebben gehad. Daarom vinden wij het op zijn plaats om in het kader van de revisievergunning toch in te gaan op het oppompen van schoon grondwater ten behoeve van industriële productie. Dit is één van de onderwerpen die bijzonder verwarrend is in de hele aanvraag. Het zou er niet over gaan, maar het wordt in de stukken wel aangevoerd als argument en er worden ook uitspraken gedaan over vermindering van het gebruik van grondwater in fase 2.

Wij zijn van mening dat de daar genoemde 3,5 miljoen m³ per jaar, ten opzichte van de kleine 5 miljoen m³ die nu is vergund, nog steeds veel te veel is. De Commissie voor de Milieueffectrapportage heeft, in hun toetsingsadvies van 7 maart 2024, over het aangevulde milieueffectrapport voor de revisievergunning van SKP, aangegeven dat de modellen die voor de MER gehanteerd zijn om het effect van de grondwaterwinning op de grondwaterstanden in het winningsgebied te berekenen niet geschikt zijn voor dit doel. Wij hebben de indruk dat met dit commentaar niets gedaan is.

De wel aangevoerde argumenten zijn veelal economisch van aard en er lijkt geen studie gedaan te zijn naar de mogelijkheid om het grondwaterverbruik tot nul te reduceren.

Door de winning van de fabriek vallen de Renkumse en Heelsumse droog, wat fataal is voor het aquatisch leven, waaronder habitatype H3260A (Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)). Door de winning daalt de grondwaterstand in de beekdalen, waar grondwaterafhankelijke natuur onder lijdt, zoals de Wodanseiken bij Wolfheze. Bovendien wordt het sprengbekenlandschap als belangrijk cultuurhistorisch fenomeen, typisch voor de Veluwe, aangetast. Voor vele wettelijk beschermde soorten is droogval van beken en poelen en het verdrogen van beekbegeleidende vegetaties zeer schadelijk, zoals voor de nationaal beschermde Kempense heidelibel en de Bosbeekjuffer (omgevingswet bijlage IX art 11.54 besluit activiteit leefomgeving), en de Europees beschermde habitatrichtlijnsoorten kamsalamander, rugstreeppad en poelkikker.

Verdroging in de natuur is voor iedereen zichtbaar en mensen worden opgeroepen om, zeker in de zomer, minder schoon drinkwater te gebruiken. Die oproep is heel terecht omdat schoon water letterlijk van levensbelang is. Het is daarom wrang en niet te verdedigen dat schoon grondwater gebruikt wordt voor de productie van karton en als koelwater, om

vervolgens na eenmalig gebruik als proceswater, via de afvalwaterzuivering geloosd te worden.

Met betrekking tot het gebruik van oppervlaktewater worden argumenten aangedragen over laag water in de rivier, temperatuur en vervuiling, maar er wordt op geen enkele manier duidelijk gemaakt waarom het niet mogelijk zou zijn om geheel te draaien op water uit de rivier. De wel aangevoerde argumenten zijn veelal economisch van aard en er lijkt geen studie gedaan te zijn naar de mogelijkheid om het grondwaterverbruik zeer sterk te reduceren of geheel te elimineren. Wij willen u ook wijzen op mogelijkheden om het verbruik van proceswater sterk te verminderen, zoals het project "waterrotonde" in Eerbeek, waar papierfabrieken, in samenwerking met "de provincie Gelderland en andere partijen, ervoor kiezen om afvalwater te zuiveren tot een niveau dat het als proceswater hergebruikt kan worden. Daarmee zal het waterverbruik sterk gereduceerd worden en zal zeer veel minder grondwater nodig zijn.

Voor wat betreft de watervergunning merken wij het volgende op;

De immissietoets lijkt niet volledig te zijn uitgevoerd. Er staan slechts 3 stoffen genoemd in het onderzoek, terwijl af te leiden valt uit andere stukken dat ook zaken als koper, fosfor, bromide en stikstof in het afvalwater kunnen zitten. Het wordt onvoldoende duidelijk gemaakt wat de effecten van de verandering van de AWZI op alle stoffen in de lozingen zullen zijn.

Wij hebben niks kunnen vinden over PFAS en het water dat de rivier ingaat. Is er onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van PFAS in het water dat geloosd wordt?

De lozingsconcentraties worden gelijkgesteld aan de rapportagegrenzen, de vraag is of dit wel de meest verstandige keuze is. Het lijkt ons dat er gekeken moet worden naar de werkelijke milieubelasting als het gaat om lozingen in de rivier. Daarnaast wordt er ook nog geloosd via de riolering en dit water komt uiteindelijk ook via de waterzuivering in de rivier. Niet duidelijk is gemaakt of dit is meegenomen in de lozingsberekeningen en wat het werkelijke effect is op de waterkwaliteit van de rivier.

Ook bij dit onderdeel wordt er weer uitgegaan van indicatieve waarden en aannames. Het lijkt ons dat het van belang is om met werkelijke waarden en cijfers te werken en dat als uitgangspunt te nemen voor de vergunning. Daarnaast wordt het onvoldoende duidelijk wat de effecten zijn van calamiteiten in de productieketen op de lozingen en daarmee de waterkwaliteit van de rivier.

Verkeer

De verkeerstoename en de daaruit voortvloeiende verkeersbewegingen zijn onvoldoende onderzocht. Zeker ook de nachtelijke hinder bij verruiming van de openingstijden. Daarnaast ontbreken de consequenties voor het in- en uitgaande verkeer van de dorpen Renkum en Heelsum, de snelfietsroute over de Bokkedijk. De verkeersintensiteit op de N225 is in de afgelopen jaren, met de uitbreiding van de activiteiten op de campus in Wageningen, enorm toegenomen. Wij zijn van mening dat een verdere uitbreiding van verkeersactiviteiten voor SWP niet meer kan. Daarnaast wordt er voorzien dat in fase 2 er meer aanvoer van

biomassa nodig zal zijn vanuit de Groene Waarden in Doorwerth en dat dit tot significant meer verkeersbewegingen zal leiden, niet alleen op de N225, maar ook ook in de woonwijk Kievietstiel in Doorwerth.

Het is opvallend dat in geen enkel aangeleverd stuk, noch in de vergunning er rekening wordt gehouden met de biotopen en beschermde soorten rond de N225. De uitbreiding van de productie van SWP in fase 2, en mogelijk zelfs nachtelijke, toegenomen verkeersdruk, zullen het niet veiliger of beter maakt voor de beschermde reptielen en amfibieën die hier oversteken om naar de rivier te gaan. Veel van de aanwezige diersoorten komen voor op de lijst van de Europese habitatrichtlijn en in het BAL.

Brandveiligheid

Uit de gegeven adviezen van zowel de commissie MER als de VGGM blijkt dat er te weinig aandacht is besteed aan de brandveiligheid. Wij verzoeken om een uitgebreide, nieuwe en onafhankelijke toetsing voor het verlenen van de vergunning. Zie hiervoor de aan u gegeven adviezen. Wij zijn verder van mening dat er draaiboeken moeten komen (gemaakt op kosten van SWP) voor grotere calamiteiten, nu deze fabriek zo dicht bij een dorp ligt. Ook zou er een voorlichtingscampagne moeten komen voor de inwoners van de dorpen Renkum en Heesum. Het is maar de vraag of bij een werkelijk grote ramp -denk Moerdijk- de huidige veiligheidsinfrastructuur en plannen voor calamiteiten voor het dorp Renkum voldoende zijn.

Klimaat en energie

In de vergunningsaanvraag wordt gesproken over de aanleg van 10.000 zonnepanelen op de daken van de fabriek. Dit zijn allemaal "van plan" zaken, waarbij het niet duidelijk is of dit haalbaar is qua dakbelasting/draagkracht en op welke termijn dit dan zou gaan gebeuren. Wat ons betreft zijn dit soort zaken veel te vrijblijvend geformuleerd. Voor vergunning zou er sprake moeten zijn van onderzoek naar haalbaarheid en in de vergunning zou een termijn moeten staan waarop de plaatsing en ingebruikname gerealiseerd moet zijn. Overigens willen wij opmerken dat dit "van plan" plan een mooi voorbeeld van greenwashing is. Deze hoeveelheid zonnepanelen kan slechts in minder dan 1% van de jaarlijkse energiebehoefte voorzien, volgens onze berekening slechts 0,8%.

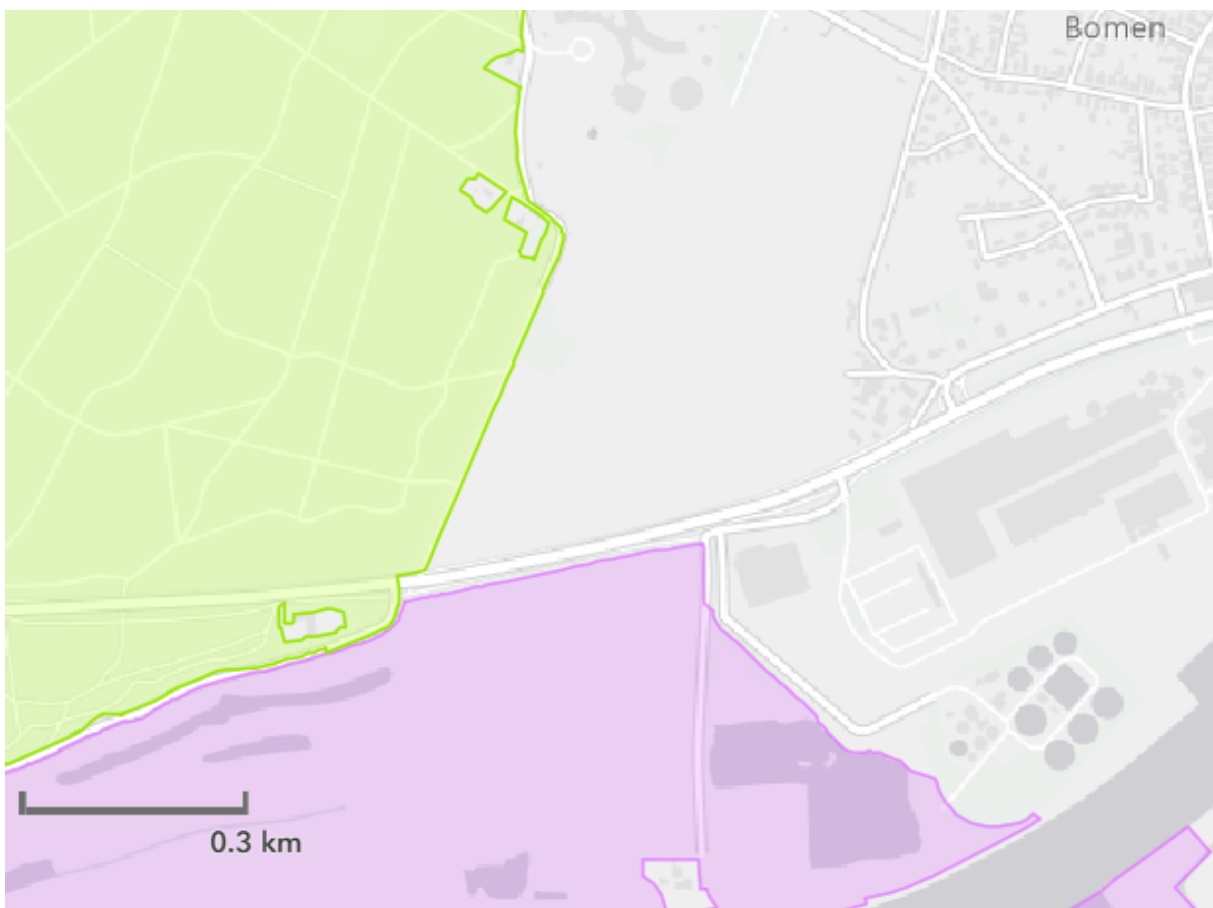
Het is bekend dat het verbranden van biomassa meer uitstoot veroorzaakt van broeikasgassen dan het verbranden van steenkool en dit kan dus nooit CO2-neutraal zijn. Bij het berekenen van deze uitstoot zou dus ook gekeken moeten worden naar de werkelijke uitstoot en dient het niet verrekend te worden met een hoeveelheid uitstoot elders (in de wereld).

Stikstof en Natura 2000

In tegenstelling tot wat er steeds weer beweerd wordt en wat we ook tegenkomen in toelichtingen zijn wij van mening dat het terrein van SWP, zoals ook weergegeven wordt op de kaartjes in de vergunning, op een afstand van minder dan 500 meter van Natura 2000 gebieden ligt. Wij hebben daarvoor ook 2 kaartjes toegevoegd. Uit alle relevante stukken blijkt dat bij de vergunningsaanvraag geprobeerd is, bijvoorbeeld door aëriusberekeningen toe te voegen zonder dat er sprake was van een aanvraag voor een N2000-activiteit, om aan te tonen dat er geen hogere stikstofdepositie zal zijn dan nu al berekend is. De bijgevoegde berekeningen zijn echter gemaakt met het oude berekeningsmodel dat minder precies was. Daarnaast is er sprake van intern salderen en dat maakt de daadwerkelijke uitstoot niet minder, waardoor de natuur en vooral ook beschermde diersoorten en vegetatie schade oplopen. Niet alleen in de directe nabijheid van SWP, maar bijvoorbeeld ook op de Wolfhezerheide. Dit kwetsbare gebied ligt op enkele kilometers ten noordoosten van SWP, en heeft ernstig te lijden van stikstofoverbelasting. Gezien de ligging van SWP en gegeven het feit dat de meeste stikstofverbindingen op korte afstand van we bron neerslaan, is het aannemelijk dat SWP een forse bijdrage levert aan de slechte staat waarin (bijvoorbeeld) de Wolfhezerheide zich bevindt.

Experimenten en storings

In de vergunning wordt gesproken over metingen en monitoring op verschillende onderdelen. Wat niet duidelijk wordt gemaakt is wat de sancties zijn bij overschrijding van de normen. Als slechts de bestuursrechtelijke, standaard, weg behandeld wordt zijn mens en milieu de dupe. Met papieren exercities worden de overschrijdingen van het vergunde niet opgelost. Wij verzoeken u dan ook om strakke termijnen en sancties op te nemen in de vergunning.

In de voorschriften staat iets over proefnemingen. Wij vinden het nogal ruim gesteld.

De voorwaarden voor proefnemingen zouden moeten worden aangevuld met een voorwaarde dat geen sprake is van overschrijding van de voorwaarden uit de vergunning. Het aantal proefnemingen is niet gelimiteerd en de duur is gesteld op 6 maanden. Dat is dus de helft van het aantal maanden in een jaar. Als proefnemingen tot overschrijdingen van de vergunningsvoorwaarden mogen leiden, is de impact voor de omgeving op voorhand onbekend. Aan een proefneming, zeker als die leidt tot een overschrijding van de voorschriften, moet een formeel besluit ten grondslag worden gelegd zodat hiertegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. Daarnaast zou een actieve informatieplicht richting de omgeving moeten worden opgenomen over proefnemingen. Ook moet het aantal proefnemingen dat tegelijkertijd kan lopen, en dat/die alleen of in samenhang leiden tot een overschrijding van de vergunningsvoorschriften beperkt moeten worden.

Wij hebben het idee dat alle uitstoot overschreden mag worden als er sprake is van zogenaamde OTNOC. Kijkend naar het aantal toegestane hoeveelheden en uren is er absoluut geen sprake van toepassing van BBT. Het BAL artikel 4.92 geeft een aantal uren voor het uitstoten van ongereinigde rookgassen namelijk 60 uur. Als wij kijken naar wat er

Vijf Dorpen in 't Groen
Secretariaat
Postbus 65
6865 ZH Doorwerth

wordt toegestaan in de vergunning dan komen we uit op een toegestane hoeveelheid van meer dan 300%. De waarden uit de Bal zouden de maximaal toelaatbare moeten zijn.

En dan is er nog het affakkelen bij reiniging of storing. Ook dit komt bovenop de toegestane hoeveelheden uitstoot bij normaal gebruik. Wij zijn van mening dat processen zo aangepast moeten worden dat affakkelen niet meer nodig is, maar dat de energie, zoals elders wel wordt toegepast, in het proces gebruikt zou moeten worden.

Ten slotte;

Wij realiseren ons dat het hier gaat om een complexe inrichting met een lange geschiedenis in onze regio. Juist daarom is het van belang dat de vergunning juridisch zorgvuldig wordt gemotiveerd en helder begrensd.

De stichting Mobilisation for the Environment en de Coöperatie Mobilisation for the Environment dienen ook een zienswijze in. Hoewel deze zienswijze en die van Vijf Dorpen op een aantal onderdelen overlappen, verzoeken wij u om de inhoud van die zienswijze als hier ingevoegd te beschouwen. Volledigheidshalve is deze als bijlage toegevoegd.

Met vriendelijke groet,

M. Hulsewé, *vicevoorzitter*

M.C.W. Moerdijk, *penningmeester*

